

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
3951-04

meddelad i Stockholm den 10 januari 2008

KLAGANDE

Försäkringskassan, 103 51 Stockholm

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrättens i Göteborg dom den 1 juni 2004 i mål nr 473-03 (bilaga)

SAKEN

Föräldrapenning

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan yrkar att Regeringsrätten upphäver kammarrättens dom. Kassan anför i huvudsak följande. Frågan i målet är om det förhållandet att AA i sin egenskap av Marie Curie-stipendiat inte är försäkrad för föräldrapenning över lägstanivån utgör en diskriminering på grund av hennes nationalitet och att hon därför inte kan vägras sådan försäkring på den grunden. – Enligt bilaga 1 till förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen skall varje person i Sverige som är anställd eller

Dok.Id 44078

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 5

Expeditionstid
09:00 - 12:00
13:00 - 15:00

Telefon
08-561 67600
Telefax
08-561 67820

egenföretagare i den mening som avses i lagstiftningen om arbetsskadeförsäkring anses vara anställd respektive egenföretagare i den mening som avses i förordningens artikel 1 a ii. Av 3 kap. 5 § socialförsäkringslagen (1999:799), SofL, framgår att den som arbetar i Sverige bl.a. omfattas av lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring. Enligt 2 kap. 7 § SofL avses med arbete i Sverige vid tillämpning av den lagen förvärvsarbete i verksamhet här i landet. En Marie Curie-stipendiat kan inte anses förvärvsarbete i Sverige (se prop. 1998/99:119 s. 188). En Marie Curie-stipendiat omfattas därför inte av lagen om arbetskadeförsäkring och kan då inte heller anses som anställd i den mening som avses i förordning 1408/71. Följaktligen är bestämmelserna om lika-behandling i förordning 1408/71 inte tillämpliga i målet.

AA bestrider bifall till överklagandet. Hon åberopar vad hon anfört i länsrätten och kammarrätten.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Föräldraförsäkringen utgör en del av socialförsäkringen. Vem som omfattas av socialförsäkringen regleras i SofL. Enligt 1 kap. 1 § grundas rätten till ersättning på bosättning eller förvärvsarbete i Sverige om inte något annat särskilt anges. Enligt 2 kap. 1 § första stycket skall vid tillämpning av lagen en person anses vara bosatt i Sverige om han eller hon har sitt egentliga hemvist här i landet. Den som kommer till Sverige och kan antas komma att vistas här under en längre tid än ett år skall, enligt andra stycket, anses vara bosatt här, om inte synnerliga skäl talar mot det. För bl.a. studerande gäller särskilda bestämmelser. Enligt 2 kap. 5 § skall således den som kommer till Sverige för att studera inte anses vara bosatt här. Detta gäller dock inte den som har utbildningsbidrag för doktorander.

Med arbete i Sverige avses enligt 2 kap. 7 § SofL vid tillämpningen av lagen förvärvsarbete i verksamhet här i landet.

Enligt 4 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring utges föräldrapenning med ett belopp som motsvarar föräldrarnas sjukpenning eller med ett lägre belopp. Under den tid som är aktuell i målet benämndes föräldrapenning på den lägre nivån föräldrapenning på garantinivå.

I 3 kap. SofL regleras vilka försäkringar som är bosättningsbaserade och vilka som är arbetsbaserade. Enligt 3 kap. 1 § 2 SofL, i tillämplig lydelse, var den som var bosatt i Sverige försäkrad för föräldrapenning på garantinivå. För att någon skulle ha rätt till föräldrapenning över garantinivå krävdes enligt 3 kap. 4 § SofL att han eller hon arbetade i Sverige.

I kapitlets avsnitt om den arbetsbaserade försäkringen finns föreskrifter som gäller speciella försäkringssituationer. Bland dessa finns i 3 kap. 13 § 9 en regel som föreskriver att den som uppbär ett Marie Curie-stipendium är försäkrad för vissa angivna pensionsförmåner.

Marie Curie-stipendier är forskarstipendier som utgår som ett led i EU:s stöd till forskning och utveckling. De ingår bland åtgärderna i de olika ramprogrammen för unionens verksamhet inom området forskning m.m. Det s.k. individuella Marie Curie-stipendium som AA uppbär omfattades av det femte ramprogrammet, som gällde för tiden 1998-2002, och av rådets beslut 1999/173/EG av den 25 januari 1999.

Av bilaga III till beslutet framgår att kommissionen betalar ut stipendiet till värdinstitutionen, i detta fall Lunds universitet. Där anges också att värdinstitutionen skall sörja för att stipendiaten omfattas av landets sociala trygghetssystem eller får ett jämförbart skydd. Förhållandet mellan AA och Lunds universitet reglerades i ett avtal från november 2000, vilket enligt uppgift från universitetet bygger på ett modellavtal som utarbetats av kommissionen. Av handlingarna framgår att stipendiebeloppet i januari 2001 var 28 300 kr i månaden.

Regeringsrätten gör följande bedömning.

Målet gäller i första hand frågan om AA i sin egenskap av Marie Curie-stipendiat i Sverige omfattas av den arbetsbaserade socialförsäkringen och därmed har rätt till föräldrapenning som motsvarar hennes sjukpenning.

Avgörande för bedömningen av om AA utförde förvärvsarbete är vilka villkor som faktiskt gällde för hennes verksamhet. Att det i SofL:s regler om speciella försäkringssituationer finns en föreskrift om inverkan av Marie Curie-stipendier på stipendiatens pensionsrätt påverkar inte den bedömningen.

Av handlingarna i målet framgår att AA uppbar ersättning av samma storlek och var verksam på samma villkor som andra forskare på motsvarande nivå samt att hon hade samma skyldigheter gentemot universitetet som andra forskare. Detta innebär att hon måste anses ha utfört förvärvsarbete i den mening som avses i 2 kap. 7 § SofL. Hon har därmed rätt till föräldrapenning från den arbetsbaserade socialförsäkringen för tiden fr.o.m. den 4 oktober 2001.

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten avslår överklagandet.

Kjerstin Nordborg

Carina Stävberg

Anna-Karin Lundin

Carl Gustav Fernlund

Henrik Jermsten

Anna-Karin Hoffstedt
Regeringsrättssekreterare

Avd I
Föredraget 2007-11-28

Målet har föredragits av regeringsrättssekreteraren Susanne Ericson